

SEKTOROVÝ PERAČNÝ PROGRAM PRIEMYSEL A SLUŽBY – OPATRENIE „PODPORA PODNIKANIA, INOVÁCIÍ, VEDOMOSTÍ A APLIKOVANÉHO VÝSKUMU“

Marta Prnová¹, Jozef Šoltés²

¹Ministerstvo hospodárstva SR, ²Slovenská energetická agentúra,

Jednou z možností financovania projektov na podporu podnikania, inovácií a aplikovaného výskumu predstavuje aj Sektorový operačný program Priemysel a Služby (SOP PS). Je to samostatný programovací dokument za oblasť priemyslu a vybraných služieb (cestovného ruchu a obchodu) spôsobom programovania pre Cieľ 1, podľa Rámca podpory spoločenstva (CSF), vrátane štruktúry riadiacich orgánov. Za oblasť priemyslu, je pomoc v rámci SOP PS z dôvodu skráteného programovacieho obdobia spracovaná z pohľadu horizontálneho a nie z pohľadu členenia priemyslu na jednotlivé odvetvia. Takýmto členením by sa mal zaoberať operačný program pre programovacie obdobie na roky 2007-2013.

Vzťahuje sa na regióny, ktoré zodpovedajú úrovni NUTS II, t.j. ktorých HDP na obyvateľa meraný paritou kúpnej sily za posledné roky je menší ako 75 % priemeru spoločenstva. Z geografického hľadiska pokrýva celé územie Slovenskej republiky, okrem Bratislavského kraja. Sektorový operačný program Priemysel a služby je podporovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF).

Špecifickým cieľom opatrenia na „Podporu podnikania, inovácií a aplikovaného výskumu“ je zvýšenie konkurencieschopnosti priemyslu prostredníctvom rozvoja výskumu a vývoja realizovaného podnikmi, podporou nových inovačných technológií, postupov, výrobkov a rozvíjania pevnejších väzieb medzi podnikmi a výskumnými a vývojovými organizáciami. Budovanie akreditačného a certifikačného systému so zameraním na zvýšenú kvalitu.

V rámci uvedeného opatrenia sa očakávajú nasledujúce výsledky:

- inovácie technológií, výrobkov a pod., v podnikoch a službách,
- realizácia projektov menej zaťažujúcich životné prostredie,
- zvyšovanie konkurencieschopnosti podnikateľských subjektov zavádzaním metód manažérstva kvality napr. podľa ISO 9000, ISO 14000, zavádzania EMAS, získavaním certifikátov, akreditáciou a podporou implementovania technických noriem do sústavy STN atď.,
- ochrany patentov, priemyselných vzorov, ochranných známk, obchodných značiek a podpora využívania patentov pre výrobky inovačného charakteru atď., podpora realizácie nových patentov v podnikoch,
- spracovanie štúdií, poradenstvo a projekty, v zmysle priority 1 a 2 (napríklad feasibility štúdie,...)

Očakávané výsledky nie je možné dosiahnuť bez jednotlivých aktivít. V tomto programovacom období sa predpokladajú nasledujúce aktivity:

- podpora zapojenia predovšetkým malých a stredných podnikov do inovačného podnikania na regionálnej úrovni, podporou existujúcich výskumných a vývojových organizácií v záujme technického zavádzania výsledkov výskumu a vývoja do praxe,
- certifikácia prístrojov a zariadení v predcertifikačnej fáze,

- externý predcertifikačný a certifikačný proces,
- špecializované poradenstvo pri vypracovávaní dokumentácie kvality v procese manažérstva kvality, pri implementácii systémov manažérstva kvality,
- výroba prototypov a ich testovanie na trhu, návrhy dizajnov nových výrobkov,
- identifikovanie a vypracovanie technickej expertízy a zdrojov, domácich aj zahraničných, potrebných na zavedenie novej technológie a výrobkov v rámci existujúcej skladby výrobkov, teda platby pre projektantov, právnych expertov pri obstarávaní duševného vlastníctva,
- nezávisle, profesionálne testovanie nových výrobkov alebo procesov v záujme zaručenia dodržiavania štandardov a špecifikácie,
- podpora účasti MSP na inovačných aktivitách EÚ,
- podpora vedecko-výskumných aktivít v sektoroch s nízkym inovačným potenciálom,
- podpora odborných medzinárodných seminárov, konferencií, atď.,
- podpora a úhrada nákladov na príslušné štúdie a projekty (feasibility štúdie, ...).

Uvedené aktivity môžu realizovať len podnikateľské subjekty a síce na základe schém pomoci:

- Schéma na podporu priemyselného výskumu a predsúťažného vývoja (schéma štátnej pomoci),
- Schéma na podporu výskumu a vývoja, zavádzania systémov manažérstva kvality, ochrany priemyselných práv a zavádzania technických noriem do výrobných praxí a do služieb (schéma minimálnej pomoci).

Cieľom realizácie projektov podľa schémy štátnej pomoci je zvýšenie konkurencieschopnosti výrobkov prostredníctvom priemyselného výskumu a predsúťažného vývoja, výsledky ktorých budú priamo realizované vo výrobe a službách. Cieľom je tiež rozvíjanie pevnejších väzieb medzi užívateľmi a realizátormi priemyselného výskumu a predsúťažného vývoja, a to aj s využitím výskumno-vývojovej základne s osobitným zameraním na podporu pozitívnych vplyvov výskumu a vývoja na životné prostredie.

Cieľom realizácie projektov v rámci schémy minimálnej pomoci je zvýšenie konkurencieschopnosti výrobkov prostredníctvom výrobného a predkonkurenčného výskumu, zavádzaním systémov manažérstva kvality (napr. podľa ISO 9000, ISO 14000, STN EN ISO/IEC 17025, EMAS) a modelov kvality (napr. modelu výnimočnosti EFQM a modelu CAF), získavaním certifikátov, akreditácií, podporou implementovania technických noriem do výrobných praxí a do služieb, ochrany patentov, užitočných vzorov, ochranných známok, obchodných značiek a označenia pôvodu výrobkov.

Príjemcami pomoci sú

- malí a strední podnikatelia (MSP),
- veľkí podnikatelia v zmysle § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka Slovenskej republiky, ktorý nespĺňajú aspoň jednu z podmienok definície MSP, sú registrovaní na území Slovenskej republiky, nezamestnávajú viac ako 1000 zamestnancov (pre schému štátnej pomoci nie je počet zamestnancov obmedzený),
- organizácie zriadené orgánmi štátnej a verejnej správy, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť, sú účastníkmi hospodárskej súťaže a v ktorých je podiel súkromných právnických osôb na základnom imaní alebo na hlasovacích právach

vyšší alebo rovný 51 % (táto skupina príjemcov platí len pre schému minimálnej pomoci).

Základnými predpokladmi prijateľnosti projektu sú:

- súlad s ustanoveniami Nariadenia Rady (ES) č. 1260/1999 a zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších úprav,
- kvalita a stupeň naplnenia cieľov opatrenia,
- obtiažnosť vývoja,
- využitie výsledkov výskumu v podnikateľskej praxi,
- prírastok know-how pre žiadateľa (meraný počtom prihlásených patentov a licencií),
- ekonomické podmienky (zabezpečenosť spolufinancovania projektu z vlastných a iných zdrojov, sociálne aspekty, umiestnenie výsledku na trhu atď.).
- zohľadnenie rovných príležitostí žien a mužov.

Pomoc sa poskytuje ako nenávratný finančný príspevok pre nasledujúce oprávnené projekty:

- Priemyselný výskum – systematická činnosť zameraná na získanie nových poznatkov a ich praktické využitie pri vývoji nových výrobkov, procesov, technologických postupov a zariadení alebo služieb alebo pri podstatnom zdokonalení existujúcich výrobkov, procesov, technologických postupov a zariadení alebo služieb.
- Predsúťažný vývoj – usmernenie výsledkov výrobného výskumu do plánu, projektu, úpravy alebo návrhu nového, zmeneného alebo vylepšeného výrobku, postupu alebo služby určených na predaj alebo používanie a ich systematické využívanie pri výrobe materiálov, zariadení, systémov, metód a procesov. Výstupom tohto procesu môže byť aj zhotovenie prvého nekomerčného prototypu a jeho overenie.
- Technické štúdie realizovateľnosti – štúdie, ktoré slúžia ako príprava priemyselného výskumu alebo predsúťažného vývoja.
- Prípravu a budovanie systémov manažérstva kvality a externého predcertifikačného a certifikačného procesu súvisiaceho so zavádzaním systému manažérstva kvality. Oprávnenými projektmi sú projekty zamerané na zavádzanie systémov manažérstva kvality v súlade s medzinárodnými normami ISO 9000, ISO 14000, EMAS, VDA, BS, QS, Správnej výrobnéj praxe, Správnej laboratórnej praxe, HACCP a ISO/TS 16 949, prípadne ďalších systémov, ktoré zvyšujú konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov v podporovaných oblastiach.
- Projekty spojené s ochranou patentov, dizajnu, ochranných známk, úžitkových vzorov na Slovensku a v zahraničí podporujúcich využívanie patentovaných riešení nových respektíve inovovaných výrobkov.
- Projekty spojené so získaním akreditácie a certifikácie na Slovensku a v zahraničí.
- Projekty vynaložené na tvorbu nových a implementáciu technických noriem do praxe.

Riadiacim orgánom pre opatrenie na „Podporu podnikania, inovácií a aplikovaného výskumu“ je Ministerstvo hospodárstva SR“. Implementáciou je poverená Slovenská energetická agentúra, ktorá poskytuje aj poradenstvo v tejto oblasti.

Výška a intenzita pomoci ako aj mechanizmus poskytovania sú uvedené v jednotlivých pomoci, ktoré sú zverejnené na internetových stránkach MH SR a SEA.